

SUMARIO

SABÍAS QUE...?

T+55 TRABALLADORES/AS EN RISCO

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

A FONDO

SINISTRALIDADE LABORAL: GALIZA 2015

SUAS OBRAS EN CURSO MENORES: PROPOSTAS DE ACTUACIÓN.

INFORME DO GRUPO DE TRABALLO DA CONSTRUCCIÓN, DA COMISIÓN NACIONAL DE SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO (CNSST)

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

SABÍAS QUE...?

INDUSTRIA 4.0: OS NOVOS RETOS DO MERCADO LABORAL

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN - OPINIÓN

ÚLTIMA MODIFICACIÓN DA REGULACIÓN DA TPC: UNHA FUXIDA CARA ADIANTE NA MALA DIRECCIÓN

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

TABOLEIRO

EDITA:

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

T+55 Traballadores/as en risco

Coa apertura e posta en marcha deste espacio web: “Seguridade e saúde laboral para traballadores/as maiores de 55 anos: riscos novos e emerxentes”, damos comezo a unha modesta iniciativa de análise e información da problemática que afecta aos traballadores/as maiores de 55 anos en materia de prevención de riscos e saúde laboral.

De xeito progresivo, este novo espazo irase dotando dunha estrutura de recursos específicos sobre riscos, riscos novos e emerxentes e problemas referidos ás traballadoras e traballadores de máis de 55 anos.

O espazo web terá acceso dende a portada da plataforma www.cigsaudelaboral.org na que estará aloxado de forma permanente.

Sinistralidade laboral: Galiza 2015

Nos últimos 3 anos a accidentalidade laboral na Galiza véñse incrementando de maneira preocupante, sen que tan sequera esta se poida xustificar co argumento recorrente e interesado que afirma que dito incremento débese en gran medida ao notable aumento da contratación e a actividade laboral. Do ano 2013 ao ano 2015 os/as afiliados/as á Seguridade Social incrementáronse no noso País en 16.762 traballadores/as, o que na práctica supón un mingua-do incremento do 2,18%.

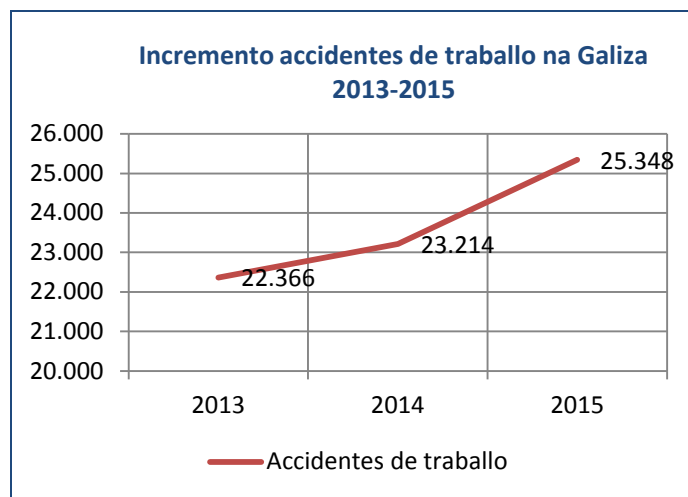
Se a este reducido aumento da afiliación lle engadimos o dato que moitas destas altas na S.S. o foron por un tempo extremadamente curto e limitado, tendo como consecuencia un menor volume de horas totais traballadas nestes últimos anos, a consecuencia é clara e directa: **os datos de accidentalidade revelan que na Galiza cada vez faise menos e peor prevención.**

No cadro seguinte figuran os accidentes laborais en xornada ocorridos en Galiza entre os anos 2013 e 2015, con indicación do índice de incidencia (número de accidentes por 100.000 traballadores/as):

Anos	Accidentes de traballo	Poboación afiliada	Índice de incidencia
2013	22.366	752.336	2.972,87
2014	23.214	753.836	3.079,45
2015	25.348	769.098	3.295,81

Como se pode apreciar, **a accidentalidade na Galiza no ano 2014 respecto ao ano 2013 experimentou unha significativa subida do 3,79%. En relación ao ano 2015 o incremento**

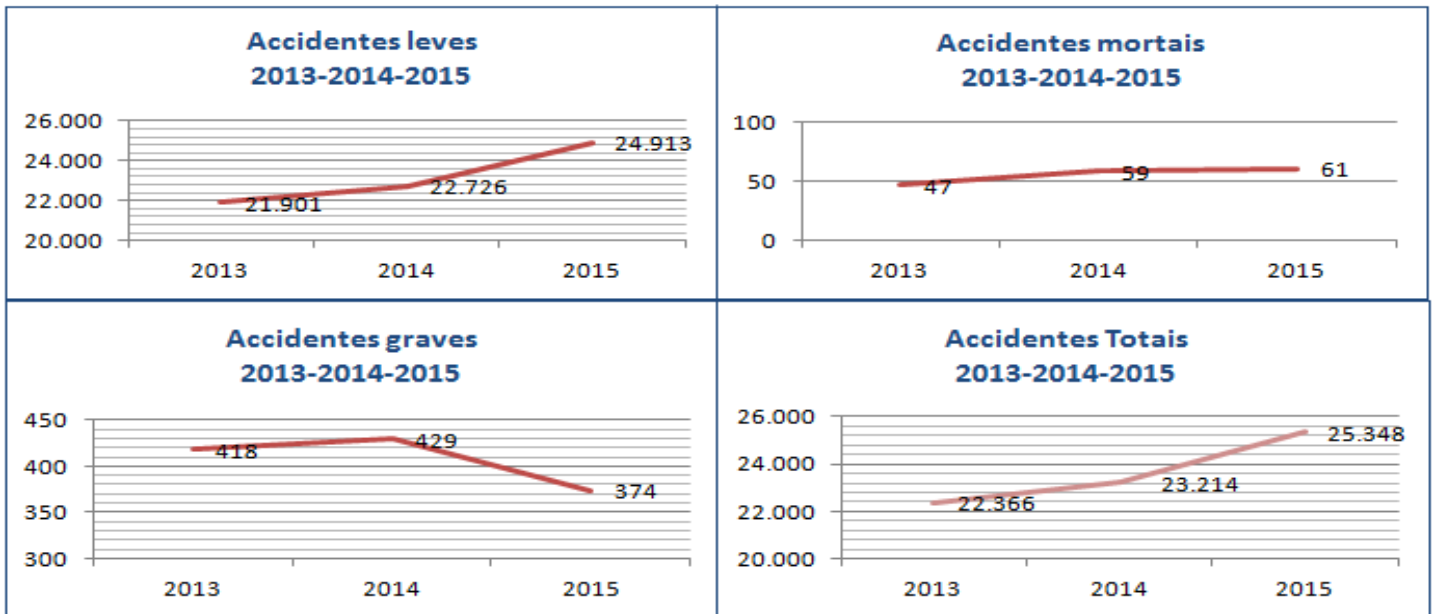
veu a ser dun inadmisibile 13,33%, isto é, 2.982 accidentes máis que no ano 2013; un incremento notable da sinistralidade laboral en absoluto xustificable nin proporcional ao incremento experimentado da poboación afiliada á Seguridade Social no noso País.

A sinistralidade laboral na Galiza no ano 2014 respecto ao ano 2013 experimentou unha significativa subida do 3,79%. En relación ao ano 2015 o incremento veu a ser dun inadmisibile 13,33%, isto é, 2.982 accidentes máis que no ano 2013.

Número de Accidentes por tipoloxía e o seu índice de incidencia en xornada laboral correspondentes aos anos 2013, 2014 e 2015:

Ano	Leves	Índice incidencia leves	Graves	Índice incidencia graves	Mortais	Índice incidencia mortais	Totais	Índice incidencia totais
2013	21.901	2.911,07	418	55,56	47	6,25	22.366	2.972,87
2014	22.726	3.014,71	429	56,91	59	7,83	23.214	3.079,45
2015	24.913	3.239,25	374	48,63	61	7,93	25.348	3.295,81

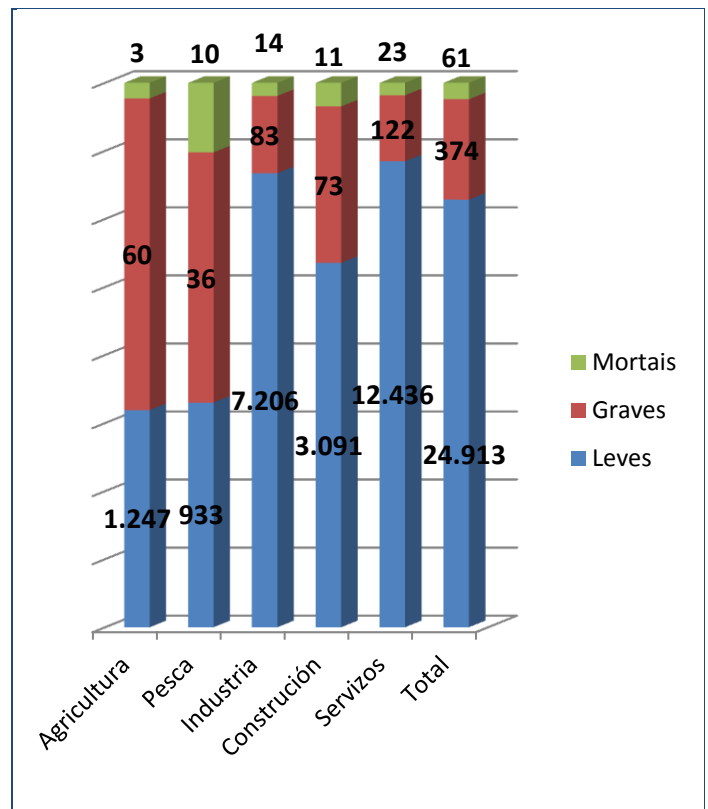

Número de accidentes en xornada por sector de actividade e gravidade ocorridos na Galiza no ano 2015:

Sector	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura	1.247	60	3	1.310
Pesca	933	36	10	979
Industria	7.206	83	14	7.303
Construción	3.091	73	11	3.175
Servizos	12.436	122	23	12.581
Total	24.913	374	61	25.348

Se atendemos á información disponible en relación ao número de accidentes e sector produtivo, atopámonos con que no ano 2015 o sector servizos produciu o 49,63% dos accidentes en xornada laboral, o sector da industria o 28,81%, e xa con menor incidencia sobre o total de accidentes, o sector da construción xerou o 12,53% dos mesmos.

Se atendemos á súa gravidade atopámonos con que no sector servizos producíronse un 32,62% dos accidentes graves e un 37,70% dos accidentes mortais. No sector da industria aconteceron un 22,19% dos accidentes graves e un 22,95% do mortais; e no sector da construción un 19,52% dos graves e un 18,03% dos mortais.

Número de accidentes 2015 por sector e gravidade

No ano 2015 na Galiza o sector servizos produciu o 49,63% dos accidentes en xornada laboral, o sector da industria o 28,81% e xa con menor incidencia sobre o total de accidentes, o sector da construción xenerou o 12,53% dos mesmos.

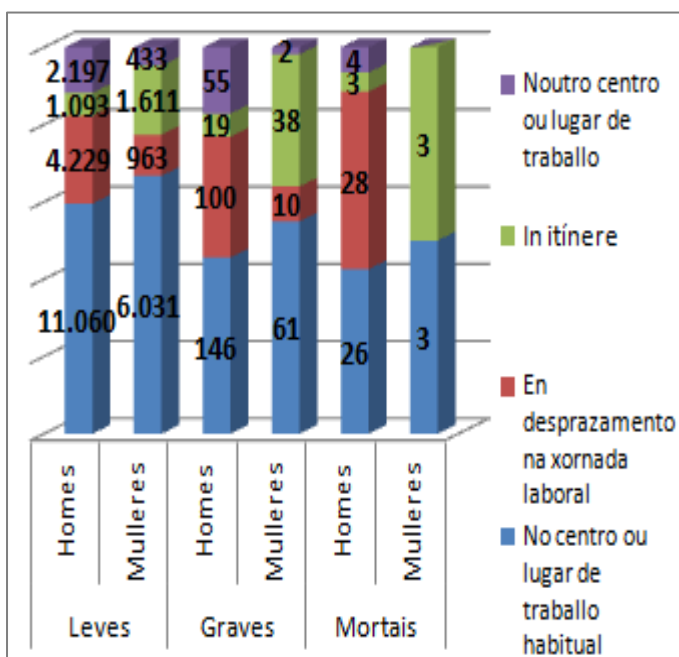
Atendendo á gravidade dos accidentes por sector, na Galiza no ano 2015 no sector servizos producíronse un 32,62% dos accidentes graves e un 37,70% dos accidentes mortais. No sector da industria aconteceron un 22,19% dos accidentes graves e un 22,95% do mortais; e no sector da construción un 19,52% dos graves e un 18,03% dos mortais.

Como podemos ver na táboa e gráfico seguinte, **en termos absolutos os homes acumulan o 67,44% dos accidentes rexistrados** na Galiza no 2015 en xornada laboral, **e as mulleres o 32,56%.**

Número de accidentes polo lugar onde aconteceron e xénero do/a traballador/a accidentado/a:

Lugar dos accidentes	Leves		Graves		Mortais	
	Ho- mes	Mulle- res	Ho- mes	Mulle- res	Ho- mes	Mulle- res
No centro ou lugar de traballo habitual	11.060	6.031	146	61	26	3
En desprazamentos na xornada laboral	4.229	963	100	10	28	0
In itinere	1.093	1.611	19	38	3	3
Noutro centro ou lugar de traballo	2.197	433	55	2	4	0
Total	18.579	9.038	320	111	61	6

Tanto no caso dos homes como das mulleres, o **lugar no que se produciron os accidentes** distribuíuse porcentualmente do seguinte xeito: un 61,63% producíronse nos centros habituais de traballo, un 18,96% en desprazamentos dentro da xornada laboral, un 9,84% en traslados *in itinere* de ida ou volta ao traballo, e un 9,57% noutros lugares ou centros de traballo distintos do habitual.

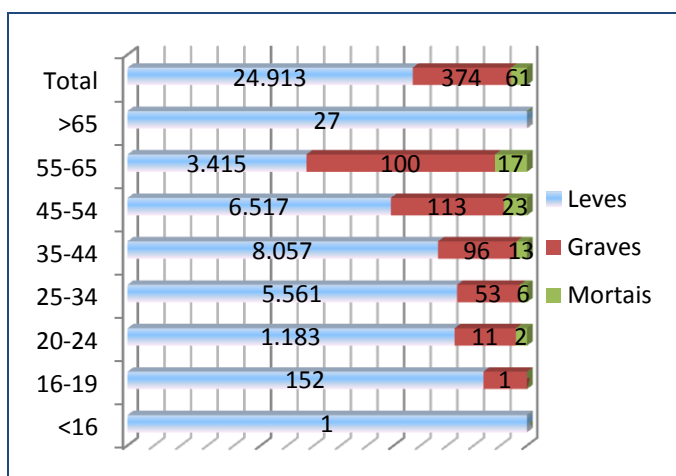
Atendendo ao xénero, do conxunto dos accidentes acontecidos na Galiza no ano 2015, o 67,44% afectaron a homes e o 32,56 a mulleres. Destes, dos cualificados como **graves**, o 75,24% corresponderon a homes e o 25,75% a mulleres; e do conxunto **de accidentes con resultado de morte**, un 91% corresponderon a homes e un 9% a mulleres.

Se atendemos ás diferencias máis significativas entre homes e mulleres neste apartado, constatamos que:

- Do **conxunto dos accidentes cualificados como graves**, o 75,24% corresponderon a homes e o 25,75% a mulleres.
- Do **conxunto de accidentes con resultado de morte**, un 91% corresponderon a homes e un 9% a mulleres.
- No que atinxe aos **accidentes consecuencia de desprazamentos dentro da xornada laboral**, as diferencias entre xéneros son moi significativas; así a cantidade de accidentes graves deste tipo que afectaron aos homes é 10 veces superior á das mulleres, supoñendo un 91% no caso dos homes e un 9% no das mulleres. En relación aos accidentes mortais por esta mesma causa o 100% afectan exclusivamente a homes.
- No caso dos **accidentes in itinere** ocorre ao contrario que na situación anterior; os accidentes graves deste tipo afectaron nun 67% ás mulleres, e nun 33% aos homes. En canto aos accidentes mortais *in itinere* afectaron nun equilibrado 50% tanto a homes como a mulleres.
- Se nos referimos aos **accidentes acontecidos noutros centros ou lugares de traballo distintos dos habituais**, os homes acumulan o 84% do total e as mulleres o 16%, desglosándose como segue en función da súa gravidade; Accidentes Leves: Homes 84%. Mulleres 16%; Accidentes Graves: Homes 96%. Mulleres 4%; Accidentes Mortais: Homes 100%.

Accidentes en xornada acontecidos na Galiza no ano 2015 segundo a idade do/a traballador/a accidentado/a:

Idade	Leves	Graves	Mortais	Total
<16	1	0	0	1
16-19	152	1	0	153
20-24	1.183	11	2	1.196
25-34	5.561	53	6	5.620
35-44	8.057	96	13	8.166
45-54	6.517	113	23	6.653
55-65	3.415	100	17	3.532
>65	27	0	0	27
Total	24.913	374	61	25.348

Número de accidentes 2015 por gravidade e idade

Se atendemos aos **accidentes en relación á súa incidencia porcentual por tramos de idade**, atopámonos co seguinte:

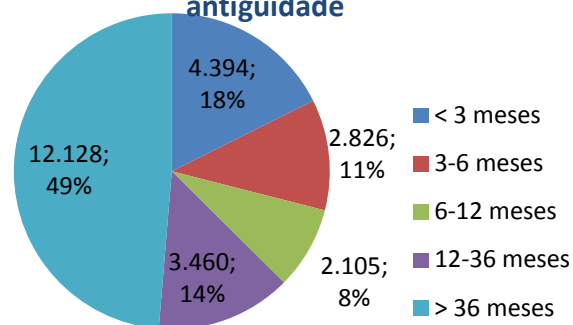
- a) Accidentes Leves: 35-44 anos 32%; 45-54 anos 26%; 25-34 anos 22%; 55-65 anos 14%.
- b) Accidentes Graves: 45-54 anos 30%; 55-65 anos 27%; 35-44 anos 26%; 25-34 anos 14%.
- c) Accidentes Mortais: 45-54 anos 38%; 55-65 anos 28%; 35-44 anos 21%; 25-34 anos 10%.

Accidentes laborais en xornada que tiveron lugar no ano 2015 segundo a antigüidade do/a accidentado/a:

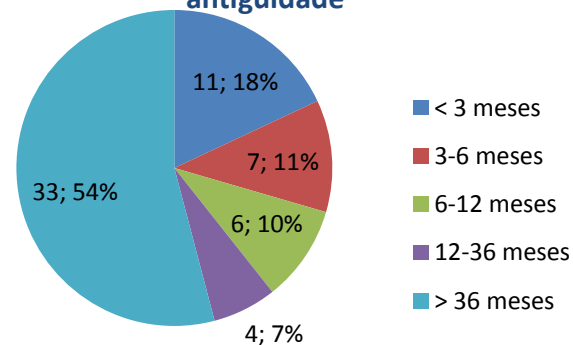
Antigüidade	Leves	Graves	Mortais	Total
< 3 meses	4.394	66	11	4.471
3-6 meses	2.826	37	7	2.870
6-12 meses	2.105	26	6	2.137
12-36 meses	3.460	68	4	3.532
> 36 meses	12.128	177	33	12.338
Total	24.913	374	61	25.348

No ano 2015 na Galiza, o colectivo de traballadores comprendido entre os tramos de idade de 45 a 54 anos e de 55 a 64 anos concentra a maioría dos accidentes de carácter grave e de carácter mortal, 57% e 66% respectivamente. Isto sen dúbida indícanos, que o deterioro da saúde e a diminución natural das condicións psicofísicas dos/as traballadores/as de maior idade, non están axeitadamente contempladas en termos preventivos pola maior parte das empresas galegas.

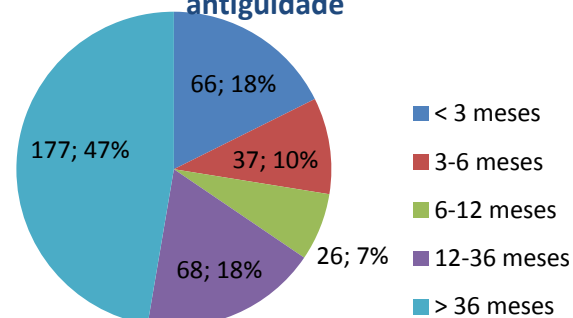
Accidentes leves 2015 por antigüidade

Accidentes mortais 2015 por antigüidade

Accidentes graves 2015 por antigüidade

Como se pode apreciar nos gráficos anteriores, en termos xerais a accidentalidade concéntrase nos segmentos de antigüidade laboral que teñen na Galiza a maioría dos/as traballadores/as ocupados/as: 12 meses de antigüidade ou máis. Mais **se atendemos ao segmento correspondente aos traballadores/as cunha antigüidade menor de 3 meses, podemos observar que aínda correspondendo en termos absolutos a un colectivo substancialmente menor e que acumula menos horas e xornadas traballadas, o seu nivel de sinistralidade é extraordinariamente elevado, acadando en todas as escalas de gravidade o segundo posto do ranking de accidentalidade cun 18% dos accidentes leves, graves e mortais.**

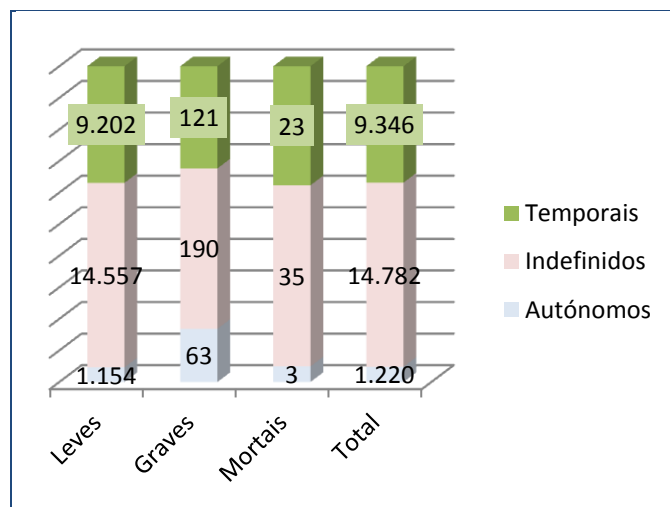
Isto quere dicir que a precariedade e temporalidade na contratación, a falta dunha axeitada formación preventiva, a falta de experiencia no posto de traballo, e a ausencia de plans e medidas preventivas rigorosas e efectivas por parte das empresas, ten como resultado indefectible un alto nivel de accidentalidade, especialmente nas novas contratacións realizadas no marco da reforma laboral, sometidas a unha escasa remuneración salarial, unha alta temporalidade e unhas deficientes condicións de traballo.

A precariedade e a temporalidade na contratación, a falta dunha axeitada formación preventiva, a falta de experiencia no posto de traballo e a ausencia de plans e medidas preventivas rigorosas e efectivas por parte das empresas, ten como resultado indefectible un alto nivel de accidentalidade, especialmente nas novas contratacións realizadas no marco da reforma laboral, sometidas estas como están a unha escasa remuneración salarial, unha alta temporalidade e unhas deficientes condicións de traballo.

Número de accidentes na Galiza no ano 2015 por tipo de contrato:

Tipo de contrato	Leves	Graves	Mortais	Total
Autónomos	1.154	63	3	1.220
Indefinidos	14.557	190	35	14.782
Temporais	9.202	121	23	9.346
Total	24.913	374	61	25.348

Como se pode observar na táboa anterior, corrobórase que **a contratación temporal tan extendida no noso País a raíz da reforma laboral, aínda tendo un peso relativo substancialmente menor que outros tipos de contratación, con menos horas e menos xornadas traballadas, segue a acaparar unha importantísima e desproporcionada cantidade de accidentes**, supoñendo o 36,87% dos accidentes totais, que se desglosan do seguinte xeito: o 36,94% dos accidentes leves, o 32,35% dos accidentes graves e o 37,70% dos accidentes mortais.

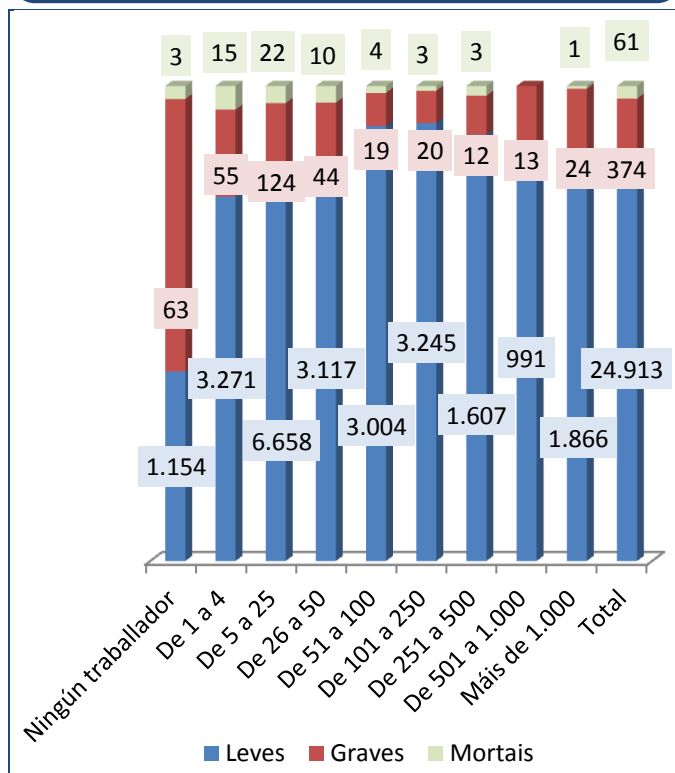
Do total de accidentes ocorridos na Galiza no ano 2015, o **36,87%** dos mesmos corresponden a **traballadores/as con contratos temporais**, supoñendo estes, atendendo á súa gravidade, o **36,94% dos accidentes leves**, o **32,35% dos accidentes graves** e o **37,70% dos accidentes mortais**.

Cantidade de accidentes por número de empregados/as da empresa:

Nº de traballadores	Leves	Graves	Mortais	Total
Ningún traballador	1.154	63	3	1.220
De 1 a 4	3.271	55	15	3.341
De 5 a 25	6.658	124	22	6.804
De 26 a 50	3.117	44	10	3.171
De 51 a 100	3.004	19	4	3.027
De 101 a 250	3.245	20	3	3.268
De 251 a 500	1.607	12	3	1.622
De 501 a 1.000	991	13	0	1.004
Máis de 1.000	1.866	24	1	1.891
Total	24.913	374	61	25.348

Como se pode apreciar na táboa de datos anterior e no gráfico seguinte, **a accidentalidade na Galiza atendendo ao número de empregados das empresas, afecta especialmente ás denominadas PEMES**, pequenas e medianas empresas que non superan os 250 traballadores/as e que son a base do tecido e da estrutura produtiva galega. Así, na Galiza as PEMES no ano 2015 concentraron o 82% dos accidentes leves, o 87% dos accidentes graves e o 93% dos accidentes con resultado de morte.

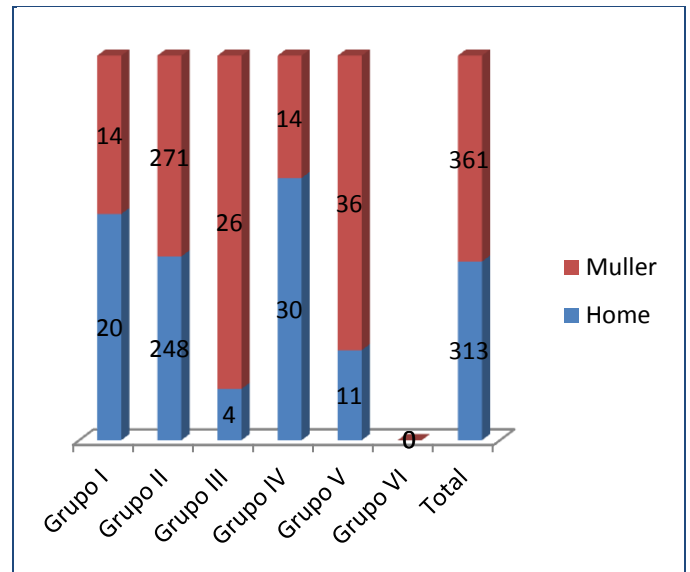
Na Galiza no ano 2015, as **PEMES** concentraron o **82%** dos accidentes leves, o **87%** dos accidentes graves e o **93%** dos accidentes con resultado de morte.

Número de enfermidades profesionais con baixa notificadas durante o ano 2015, diferenciándose por sexo e grupo de clasificación:

Grupos Enfermidades Profesionais	Nº partes		
	Home	Muller	Total
Grupo I	20	14	34
Grupo II	248	271	519
Grupo III	4	26	30
Grupo IV	30	14	44
Grupo V	11	36	47
Grupo VI	0	0	0
Total	313	361	674

Grupo 1: Enfermidades profesionais causadas por axentes químicos. **Grupo 2:** Enfermidades profesionais causadas por axentes físicos. **Grupo 3:** Enfermidades profesionais causadas por axentes biolóxicos. **Grupo 4:** Enfermidades profesionais causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidas noutros puntos. **Grupo 5:** Enfermidades profesionais da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgúns dos outros puntos. **Grupo 6:** Enfermidades profesionais causadas por axentes carcinoxénicos.

Nº de baixas por enfermidade laboral por grupo e xénero

No ano 2015 notificáronse na Galiza un total de 674 enfermidades profesionais con baixa, cantidade esta a todas luces moi por debaixo da situación real, debido en gran medida á gran bolsa de infradeclaración existente e ás extraordinarias e sistemáticas dificultades que poñen as Mutuas para recoñecer a orixe laboral destas doenzas.

Para mostra un botón: **¿Quen se pode creer sen ruborizar-se que no ano 2015 non houbo na Galiza un só caso de enfermidade profesional causada por axentes cancerixenos?** É evidente que o sistema de detección de enfermidades profesionais non funciona axeitadamente, e tamén é evidente que existen intereses para que non funcione. En contraposición e como consecuencia, os dereitos fundamentais e inalienables dos/as traballadores/as á saúde e á vida, son utilizados como unha mera mercadoría e un resultado de dividendos económicos.

En calquera caso, dos datos recollidos na Galiza no ano 2015 podemos concluír que:

- As enfermidades profesionais con baixa notificadas, cunha maior incidencia, son as **causadas por axentes físicos** (Grupo II), supoñendo un destacado 77% dos casos notificados.
- Onde se aprecian diferencias significativas de incidencia en relación ao xénero, son por unha parte nas **enfermidades causadas por axentes biolóxicos** (Grupo III), cunha prevalencia do 87% nas mulleres fronte a unha do 13% nos homes; nas **enfermidades profesionais da pel** causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgúns dos outros puntos (Grupo V), cunha prevalencia do 77% nas mulleres e un 23% nos homes, e nas **enfermidades profesionais causadas por inhalación** de substancias e axentes non comprendidas noutros puntos (Grupo IV), cunha prevalencia do 68% neste caso nos homes, fronte ao 32% das mulleres.

Dende a promulgación primeiro da reforma laboral do PSOE do ano 2010, e posteriormente no ano 2012 coa aplicación da reforma laboral do PP, o mercado laboral no Estado español está a sufrir unha acelerada e continua desestruturación que, ademais de supoñer unha perda de

dereitos sen parangón na historia democrática, vén de abocar a un empeoramento substancial das condicións de traballo agravadas estas polo evidente, progresivo e continuado deterioro da situación preventiva nas empresas.

Así as cousas, unha das consecuencias derivadas da crise económica e do modelo elixido polos poderes neoliberais para a súa superación, é que como práctica xeral as empresas invisten menos en seguridade e en prevención, diminuindo dun xeito significativo a eficacia dos medios e das medidas postas en xogo para garantir a seguridade e a saúde laboral dos/as traballadores/as.

Neste contexto as consecuencias non podían facerse esperar: incremento significativo da sinistralidade no conxunto do Estado, e especialmente en territorios como o galego, no que por unha banda as pequenas empresas que conforman o 90% do tecido produtivo do noso País non rematan de adquirir unha verdadeira cultura preventiva, e por outra, unha administración autonómica insensibilizada e inoperativa, incapaz de poñer en marcha políticas preventivas axeitadas á nosa realidade produtiva, así como de establecer un marco de esixencia e rigor no cumprimento normativo, acompañado este da necesaria implementación de políticas preventivas eficaces.

EDITA: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

www.cigsaudelaboral.org
 Secretaría Confederal de
 Negociación Colectiva
 e Saúde Laboral
 Rúa Gregorio Espiño 47, Entrechán
 36205 Vigo
 Tf: 986 262 679. Fax 986 262 781

Gabinete Técnico Confederal de
 Saúde Laboral. Ferrol
 Rúa Eduardo Pondal 41/43 entrechán
 15403 Ferrol
 Tf: 981 359 449. Fax: 981 359 449
saudelaboral@galizacig.net

CO FINANCIAMENTO DE
 FUNDACIÓN
 PARA LA
 PREVENCIÓN
 DE RIESGOS
 LABORALES
 DI-0001/2014